

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Kustzone Petten, gemeente Schagen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

6 juni 2018 / projectnummer: 3143

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

De gemeente Schagen stelt een bestemmingsplan op voor de kustzone van Petten. Het plan legt de kustversterking – in het kader van het kustversterkingsproject ‘Zwakke Schakels’ – vast en maakt de ontwikkeling van de strandhuisjes, beach-houses en strandpaviljoens in de kustzone van Petten mogelijk. De milieugevolgen van het plan zijn onderzocht in een plan-milieueffectrapport (verder MER). De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (verder de Commissie) gevraagd het MER te toetsen.

De Commissie heeft een voorlopig toetsingsadvies voor het MER uitgebracht. Naar aanleiding van dit advies heeft de gemeente het MER aangevuld en de Commissie gevraagd om de aanvulling op het MER te toetsen.

Wat laat het MER zien?

Het MER laat zien dat voor de meeste milieuaspecten, afgezien van natuur, geen noemenswaardige effecten optreden, vanwege het kleinschalige karakter van de ontwikkelingen ter hoogte van het dorp Petten. Wel neemt de openheid en het zicht op de duinrand ter hoogte van de nieuwe strandbebouwing af. In het MER zijn maatregelen beschreven, zoals het toepassen van bredere ruimtes tussen de bebouwing ter hoogte van strandopgangen, om deze nadelige effecten te beperken. In de aanvulling op het MER zijn de gevolgen van het plan op het Natura 2000-gebied ‘Zwanenwater en Pettemerduinen’ verder onderzocht. Hieruit blijkt dat de strandhuisjes belangrijke natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied niet aantasten.

Wat vindt de Commissie van het MER?

De effectbeschrijving en -beoordeling is beknopt uitgewerkt en over het algemeen voldoende onderbouwd. In het MER ontbrak essentiële informatie over de effecten van het plan op Natura 2000-gebied ‘Zwanenwater en Pettemerduinen’. In de aanvulling op het MER zijn deze effecten voldoende onderzocht en onderbouwd.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvulling voldoende milieu-informatie bevatten om een weloverwogen besluit te kunnen nemen over het bestemmingsplan.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel en aanbevelingen voor het vervolg toe.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3143](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2. Toelichting op het oordeel en aanbevelingen voor het vervolg

2.1 Effecten op Natura 2000-gebied

In het MER zijn de effecten van strandhuisjes, beach-houses en strandpaviljoens op het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' onderzocht. Volgens de Commissie ontbrak in dit onderzoek echter essentiële informatie voor de besluitvorming. De Commissie adviseerde om in aanvulling op het MER de volgende onderwerpen verder uit te werken:

- De begrenzing van het richting de zee opgeschoven Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' inclusief de beschrijving van de bijbehorende (potentiële) habitattypes.
- De invloed van strandhuisjes – uitgaande van wat het plan maximaal mogelijk maakt – op de omvang van de verstuingen naar het buitenduin en de meer landinwaarts gelegen duinen en daardoor op de instandhouding en ontwikkeling van de (potentiële) habitattypes.
- De gevolgen van recreatieve activiteiten (anders dan de strandhuisjes zelf) voor (potentiële) habitattypes die door het bestemmingsplan binnen de nieuwe begrenzing van het Natura 2000-gebied mogelijk worden gemaakt.
- De effecten van gasgestookte apparaten en de opbouw- en afbraakfase van de strandhuisjes op de stikstofdepositie binnen het Natura 2000-gebied.
- Een beschrijving van maatregelen die eventuele nadelige effecten van strandhuisjes, recreatieve activiteiten en stikstofdepositie kunnen voorkomen.

Begrenzing van het Natura 2000 gebied

Bij de uitvoering van het project Zwakke Schakels is aan de zuidwestzijde van het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' een aantal kleine duintjes aangelegd (zie figuur 1). In het bestemmingsplan Kustzone Petten is een zone voor strandhuisjes opgenomen, direct ten westen van deze duintjes.

Figuur 1 Nieuwe duintjes aan de zuidwestzijde van het van het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen'

Volgens paragraaf 3.4 van het aanwijzingsbesluit 'Zwanenwater en Pettemerduinen' loopt de zeewaartse grens van duingebieden langs de duinvoet van het buitenduin en verplaatst deze zich bij duinaangroei zeewaarts. Dat betekent dat ervan moet worden uitgegaan dat het terrein met nieuwe duintjes tot het Natura 2000-gebied behoort. In het MER en de passende beoordeling werd hier ten onrechte geen rekening mee gehouden.

In de aanvulling op het MER is wel rekening gehouden met het opschuiven van de begrenzing van het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen'. De ligging van de nieuwe begrenzing is helder beschreven en goed onderbouwd. Daarnaast is aangegeven dat het terrein met nieuwe duintjes in potentie geschikt is voor ontstaan van embryonale (en witte) duinen. Met de aanvulling is hiermee voldoende informatie beschikbaar gekomen voor de besluitvorming.

De invloed van strandhuisjes op de ontwikkeling van buitenduinhabitats

In het MER werd gesteld dat strandhuisjes op korte afstand van de duinrand geen effecten veroorzaken op de ontwikkeling van buitenduinhabitats. Deze ontwikkeling is onder andere afhankelijk van zandverstuiving. De strandhuisjes zouden hier slechts een beperkte invloed op hebben. In het MER werden voorbeelden van soortgelijke situaties aangehaald. Een kwantitatieve onderbouwing van de optredende effecten ontbrak echter.

In de aanvulling op het MER worden nieuwe voorbeelden aangehaald om de effecten van de strandhuisjes op de ontwikkeling van buitenduinhabitats beter te onderbouwen. De invloed van de geplande strandbebouwing op de hoeveelheid zand die naar het aangrenzend duingebied stuift wordt echter niet gekwantificeerd. Verschillen in strandbreedte en de beschikbare hoeveelheid zand zijn bijvoorbeeld belangrijke factoren die een rol spelen bij zandverstuivingen. In het plangebied wijken deze factoren af van de situatie uit de voorbeelden.

In de aanvulling is echter wel goed onderbouwd dat relevante habitattypen in het Natura 2000-gebied op dit moment op ruime afstand van de geplande strandbebouwing liggen. Tevens is aangegeven dat door de vereiste onderlinge afstand tussen de strandhuisjes en het feit dat deze op palen worden geplaatst de verstuiving vanaf het strand naar het aangrenzende duingebied slechts in beperkte mate wordt belemmerd. Mede hierdoor kunnen de duintjes direct achter de strandhuisjes zich op termijn ontwikkelen tot embryonale duinen of witte duinen. In de aanvulling is beschreven dat de strandhuisjes de ontwikkeling van de duintjes tot deze habitattypen wel enigszins kunnen beperken. Van een nadelig effect op instandhoudings- en verbeterdoelen van het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' is geen sprake omdat voor deze habitattypen geen uitbreidingsdoelstelling geldt.

- Wel adviseert de Commissie om de invloed van strandhuisjes op de ontwikkeling van de duintjes direct achter de huisjes te monitoren. Aan de hand van deze gegevens kan de positie van de huisjes eventueel verder worden geoptimaliseerd ten behoeve van de ontwikkeling van habitattypen zoals embryonale duinen of witte duinen.

Ondanks het ontbreken van een goede kwantitatieve onderbouwing van de effecten van strandhuisjes op de ontwikkeling van buitenduinhabitats is in de aanvulling op het MER wel aannemelijk gemaakt dat nadelige effecten op het Natura 2000-gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' zeer beperkt zijn. Met de aanvulling is hiermee voldoende informatie beschikbaar gekomen voor de besluitvorming.

De gevolgen van recreatieve activiteiten

In het bestemmingsplan kreeg een groot deel van dit terrein de bestemming 'recreatie' (met dubbelbestemming 'aardkundig waardevol gebied'). In het MER werd niet ingegaan op de effecten van recreatieve activiteiten voor potentiële habitattypes die door het bestemmingsplan binnen de nieuwe begrenzing van het Natura 2000-gebied mogelijk worden gemaakt.

In de aanvulling is beschreven dat de bestemming 'recreatie' wordt aangepast naar de bestemming 'natuur' en dat het gebied wordt beschermd door het aanleggen van een afrastering. Hiermee worden eventueel nadelige effecten als gevolg van de bestemmingsplan aanduiding 'recreatie' binnen het Natura 2000-gebied voorkomen. Met de aanvulling is hiermee voldoende informatie beschikbaar gekomen voor de besluitvorming.

De effecten van stikstofdepositie

Voor het bepalen van de effecten van stikstofdepositie op gevoelige habitattypes is rekening gehouden met veranderingen in het aantal verkeersbewegingen en met gasgestookte apparaten in de permanente bebouwing (paviljoens en beach-houses). In het MER werd echter ten onrechte geen rekening gehouden met (gasgestookte) apparaten in de strandhuisjes. In het bestemmingsplan werden gasaansluitingen voor strandhuisjes namelijk niet onmogelijk gemaakt.

In de aanvulling is aangegeven dat in het bestemmingsplan expliciet aangegeven zal worden dat de strandhuisjes en de beach houses niet aangesloten worden op het gasnet. Een eventuele toename van stikstofdepositie wordt hiermee voorkomen. Met de aanvulling is hiermee voldoende informatie beschikbaar gekomen voor de besluitvorming.

2.2 De rol van het MER en alternatieven in de besluitvorming

Het MER is opgesteld nadat de belangrijkste beslissingen en keuzes voor het bestemmingsplan voor de kustzone Petten al waren gemaakt. Hierdoor heeft het milieubelang mogelijk geen volwaardige plek gekregen in de besluitvorming.

Gezien de beperkte effecten op het milieu kan echter voor de meeste milieuaspecten geconcludeerd worden dat er ten behoeve van de besluitvorming geen belangrijke afwegingen te maken zijn. Het MER had in een eerder stadium van de besluitvorming voor de meeste aspecten dan ook niet tot wezenlijk andere keuzes geleid.

Uit het MER wordt duidelijk dat in eerdere fasen al belangrijke keuzes en beslissingen zijn genomen over het programma van de te realiseren (recreatieve) ontwikkelingen. Belangrijke beslistmomenten en documenten, zoals de Structuurvisie Petten 2012, het inrichtingsplan 'Petten in de Duinen' en diverse besluiten met stakeholders, worden weliswaar aangehaald maar niet inhoudelijk behandeld. Hierdoor wordt in het MER niet direct duidelijk op welke wijze het programma voor de strandontwikkeling tot stand is gekomen en welke rol het milieu daarbij heeft gespeeld. Het is hierdoor eveneens onduidelijk welke mogelijkheden er nog zijn om te variëren in het programma of de ontwikkellocaties.

- De Commissie adviseert om toe te lichten hoe het programma tot stand is gekomen en welke rol het milieu hierbij heeft gespeeld.

2.3 Visualisatie van effecten

In het MER is een aantal visualisaties van de strandontwikkeling toegevoegd. Hoewel visualisaties normaal gesproken een waardevolle toevoeging zijn, is de Commissie van mening dat de in het MER gepresenteerde afbeeldingen een verkeerd beeld geven. De afbeeldingen op het titelblad en in figuur 2 laten een ruim opgezet plan zien met ruime openingen tussen de gebouwen. De achterliggende duinen zijn duidelijk zichtbaar en herkenbaar. In werkelijkheid staan de gebouwen dicht bij elkaar en ontstaat er visueel gezien een gesloten rij van gebouwen met weinig tot geen zichtlijnen naar het achterliggende duingebied. Tevens is de hoogte van de duinenrij in werkelijkheid veel lager waardoor het zicht op de duinen over de huisjes veel beperkter is dan op de afbeeldingen is afgebeeld. Tot slot is de afstand tussen de waterlijn en de strandhuisjes als gevolg van getijdebewegingen en voortdurende strandafslag op sommige momenten en in sommige perioden aanzienlijk kleiner dan is afgebeeld.

- De Commissie adviseert om de visuele effecten van de strandontwikkeling realistischer in beeld te brengen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar de ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Op onze website vindt u meer informatie over de [werkwijze](#) van de Commissie.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Wim Keijsers

Marieke van Rhijn (voorzitter)

Jan-Willem van Veen (secretaris)

Kees Vertegaal

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Vaststellen van het bestemmingsplan voor de kustzone Petten.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Een milieueffectrapport wordt opgesteld vanwege de Passende beoordeling die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 -gebieden.

Bevoegd gezag

De gemeenteraad van Schagen, zij zijn bevoegd gezag.

Initiatiefnemer

College van burgemeester en wethouders van Schagen

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 31 januari 2018 van het bevoegd gezag heeft ontvangen, gelezen en voor zover relevant voor het milieueffectrapport in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissierner.nl projectnummer [3143](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

